

VIETNAM BULLETTIN

Der Stürmer, anno 1968

Volgende en de VS in deze troepenverplaatsing en de uitbreiding van de Amerikaanse troepenmacht met twee-er-een-kwart miljoen man.

Nog geduchter zijn echter de bekend geworden vijandelijke verliezers in dezelfde tien maanden. Zonder ook maar iemand mee te tellen van de talloze slachtoffers van de verschrikkelijke bombardementen met de B-52 toestellen, bedroegen de vijandelijke verliezen tussen 1 januari en 31 oktober meer dan 250.000 man — hetgeen vergelijkbaar is met Amerikaanse verliezen in dezelfde periode van drie miljoen man! Het grootste deel van de verliezen werd geleden in de drie „overwinningsoffensieven”, omstreeks het boeddhistische nieuwjaar (Tet), in mei en in augustus-september.

In ieder van de offensieven vielen vele duizenden vijandelijke manschappen in overwegend vruchteloze strijd. Erger was nog dat de verliezen steeds zwaarder werden. Als men de in Zuid-Vietnam aangemichte schade in aanmerking neemt kan men zeggen dat de vijand voor elke verloren man tijdens het Tet-offensief in mei kreeg hij vier dollarcent schade veroorzaakte opgeofferde soldaat, terwijl het offensief van augustus-september hem helemaal niets opleverde, hoewel het hem tegen de 50.000 man kostte.

In deze wreed-dalende curve moet men vermoedelijk de oorzaak zoeken van de beslissingen die in Hanoi werden genomen na het mislukken het offensief in augustus. De eerste vormde de houding van de Amerikaanse afgevaardigde tweede wreedheid hoop wekt vredesbehoefte echter niet b het w

Sinds het Tet-offensief van de Viet Cong is, wat men zou kunnen noemen, de wiskunde van de oorlog uitermate ongunstig geworden voor de vijand. Voor het Tet-offensief waren er ongeveer 50.000 gewapende Viet Cong strijders in de delta. Op het ogenblik zijn er nog een 45.000, maar deze kleine daling heeft niets te betekenen vergeleken met wat er de afgelopen tien maanden werkelijk is gebeurd.

Om te beginnen zijn sinds nieuwjaar ruim 30.000 Viet Cong strijders tijdens de gevechten gedood. Meer dan 6500 man werden gevangen genomen. Het aantal gewonden is boven de 6700 gestegen.

Honderd percent

Tel deze getallen nu eens op. De verliefschijfers van de Viet Cong strijders naderen de honderd percent in goed tien maanden. En dat is nog niet alles. Sinds de bloedige mislukking van het derde offensief in augustus-september heeft de vijand bijna ten koste van alles getracht de strijd te ontwijken. De morteraanvallen in het wilde weg, het ontvoeren en vermoorden van invloedrijke personen, het leggen van mijnen op wegen en het onder vuur nemen van kanalen door sluipschutters, dit alles is normaal doorgestaan, maar echte gevechtshandelingen, zelfs overvallen op buitenposten zijn zeer zeldzaam geworden. In het huidige stadium is er in de delta sprake van een vestzak-oorlog. Maar ondanks alle vijandelijke pogingen om gevechten te vermijden, zijn in oktober in deze vestzak-oorlog ruim 2800 Viet Cong-strijders gesneuveld, ruim 800 man gevangen genomen, terwijl enkele honderden manschappen overliepen. Tel nu ook deze cijfers eens op en men ziet dat de slijtage van de Viet Cong in de vestzak-oorlog, oktober omgeslagen over een jaar, de honderd percent nadert. De gegevens over november wijzen in dezelfde richting.

de ervolle en uitermate gematigde regeling, welke de VS altijd voor ogen heeft gestaan.

JOSEPH ALSOP

HET PAROOL - vrijdag 6 december 1968

50ct

derde jaargang nr 14, 21 december 1968

Verschijnt om de 14 dagen

Redactie:

Jan Boonstra Benno Groeneveld
M. van Dullemen Tineke Nijenhuis
W. de Graaff Queenie Stevens

Redactie/administratieadres: Vietnam Bulletin, p/a ASVA
Weesperstraat 51, Amsterdam

Gironummer 128 11 98, tnv Vietnam Bulletin. Abonnement f 5,-
per half jaar, met stilzwijgende verlenging. Buitenland f 7,-
per half jaar. Losse nummers f 0,50 (België 7 fr.)

socialisme tegen escalatie

Jacques Decornoy (Le Monde, 2-11-'68)

Een ooggetuige van de eerste luchtaanvallen tegen zijn land, in een provincie dicht bij de 17de breedtegraad, vertelde ons, afgelopen april in Hanoi, van zijn ervaringen:

"Toen de straalvliegtuigen verschenen, hielden wij een bijeenkomst in de open lucht. Het merendeel van ons was niet gewend aan deze toestellen. De verrassing was groot. Toch zijn wij zeer snel in de greppels en schuilplaatsen gedoken."

"Alles was dus in gereedheid?"

"Het luchtafweergeschut leek niet op wat later is geïnstalleerd. Maar de bevolking verwachtte aanvallen. Het verdedigingsstelsel was al georganiseerd."

Dit speelde zich af in het gebied van Dong-Hoi, na de aanval door het Bevrijdingsfront, op 7 februari 1965, op het kamp Holloway, dichtbij Pleiku, op de zuidelijke hoogvlakte. Gedurende meer dan drie jaar zouden duizenden van de meest uiteenlopende toestellen - van de Skyraider tot de B-52 en de F-111, en niet te vergeten de helikopters en robotvliegtuigen - boven Noord-Vietnam vliegen, het land systematisch overdag en 's nachts fotograferen, en teisteren met explosieve bommen, bommen met vertraagde werking, fragmentatiebommen, napalm en raketten. In de ruïnes van Haiphong, aan de oevers van het Kleine Meer van Hanoi, op de muren van de coöperaties, in de dorpen van de minderheden van bergbewoners, verschenen affiches die de stand aangaven: "2000e luchtpiraat neergehaald", "3000e luchtpiraat neergehaald", "Giac my" ("Amerikaanse piraten") noemde men hen die, zonder oorlogsverklaring, niet één vierkante meter van het grondgebied van Noord-Vietnam met rust lieten. Tot in de meest schaarsbevolkte plekjes van het land, en langs steile weggetjes, maakten éénmansschuilplaatsen het mogelijk zich te beschermen tegen vliegtuigen die schoten op alles wat bewoog.

Washington dacht Hanoi door middel van deze verschrikkelijke afstraffing op de knieën te krijgen: maar Hanoi is er sterker door geworden. Verder hoopten de Amerikaanse leiders dat de luchtaanvallen het Noorden van het Zuiden zou scheiden: maar de hulp aan het NBF is blijven toenemen. Dit kunststukje is niet het werk geweest van supermensen, maar van een hechte regering, van een socialistische economie in ontwikkeling, en van een onafhankelijke diplomatie.

'Verenigd, maar niet gelijk!'

De leiding van de CP en van de regering in Hanoi is waarschijnlijk de meest stabiele van alle socialistische landen: geen bloedige zuiveringen sinds het einde van de eerste oorlog in 1954, geen grote processen, geen 'staatsgrepen' in het centrale comité of binnenlandse ballingen. "Wij zijn verenigd, maar we zijn niet identiek. Wij zijn één in verscheidenheid" vertelde ons in maart Pham Van Dong. De 'escalatie' heeft beslist discussies op gang gebracht waarvoor de pers dikwijls tot klankbord heeft gediend, maar sedert de eerste aanvallen is er een algemene lijn ontstaan. President Ho Tsjih Minh zou, in juli 1966, deze lijn samenvatten in de sedertdien dikwijls herhaalde formule: "Niets is dierbaarder dan onafhankelijkheid en vrijheid".

Vanaf het begin was het wachtwoord: 'Overwinnen'. De bevolking werd gewaarschuwd: de tegenstander was machtig, koppig, 'perfid', zeer rijk, maar tevens

zwak omdat hij de volksoorlog niet begreep, en verward raakte in zijn binnenlandse tegenstellingen en zich in de wereld isoleerde. De Vietnamezen zouden zelf overwinnen; de aanzienlijke hulp van de socialistische landen kreeg pas werkelijke waarde door het goede gebruik dat de strijders ervan maakten. Er werden kanonnen en raketten geïnstalleerd, maar men legde veel nadruk op de milities die een paar vliegtuigen met hun geweren neerhaalden - het volkswapen, het wapen van de guerrilleros. De oude uitdrukkingen van de jungle-oorlog doken weer op: men lokte een F-105 in een 'hinderlaag'!

"Deze oorlogsspanning is alleen mogelijk doordat iedereen zegt: 'Dit is mijn oorlog'" vertelde Pham Van Dong ons nog. En, zowel om de mensen te mobiliseren als om te weten wat er onder de boeren leefde, bezochten de leiders dikwijls de provincie. Er is bijna geen ziekenhuis dat de minister van gezondheid niet bezocht heeft, en Le Duan, eerste partijsecretaris en praktisch onvindbaar voor buitenlandse journalisten, bleef evenmin vastgeroest in zijn kantoor in Hanoi zitten. Het reaktioneel van Nhan Dan stond niet altijd in het teken van hoge politiek op het internationale vlak: het sprak dikwijls over de verspening van de rijst en over droog verbouwde groenten. Deze aandacht voor dagelijkse dingen en voor de goede loop van de hoofdzakelijk agrarische economie is essentieel voor de overwinning.

Een permanente revolutie

Het land is sedert het voorjaar van 1965 bijna volledig agrarisch, of liever landelijk, geworden, zoals het dat oorspronkelijk ook was. De steden moesten worden geëvacueerd. Alles moest worden verspreid: de families, de werkplaatsen, de administraties, de archieven, de musea. Dit alles vond uiterst ordelijk plaats. Deze 'terugkeer naar de oorsprong' nam de vorm aan van een enorme permanente revolutie: een verandering van de gewoonten van het dagelijks leven, een grotere macht tot het nemen van initiatieven voor de plaatselijke collectieven, de vestiging van miniatur-fabriekjes, de oprichting van ondernemingen die iedere provincie praktisch selfsupporting maakten, de inrichting van grote scholen op het platteland, de organisatie van wegen en watervoer tussen Haiphong en Hanoi, en tenslotte herstelbrigades voor de verbindingswegen tussen de hoofdstad en de 17e breedtegraad.

Zonder een collectieve werkverdeling, die reeds sedert meer dan twaalf jaar in de wijken en de coöperaties bestond, en tevens zonder een eeuwenoude traditie bij een volk dat gewend is aan wederzijdse hulp bij het beheersen van het water, was een dergelijke inspanning onmogelijk geweest. Er zou in ieder geval sterkere dwang nodig zijn geweest, en het 'warmteverlies' zou groter zijn geweest. Misschien zouden er ook opstanden hebben plaatsgevonden. Maar er heerste orde. Alles werd volgens plan geleid, maar men prees uitbundig alle 'uitvindingen' die 'van onder af' kwamen - die 'trucs' die veel hebben bijgedragen tot de vermaardheid en doeltreffendheid van de Vietnamese verzetsstrijders. Het is eveneens mogelijk dat de katholieken en mensen behorend tot etnische minderheden, die net als de anderen getroffen werden door de bommen, zich meer dan tevoren burgers van de DRV zijn gaan voelen. In ieder geval namen zij deel aan de gemeenschappelijke inspanning.

Dit deden zij des te beter daar de opbouw van het socialisme niet in de ijskast werd gestopt. Wij hebben dit kunnen constateren toen wij in 1968 de plaatsen bezochten die wij reeds in 1966 hadden gezien. De bescheiden - mechanisatie van de rijstbouw, de waterkrachtinstallaties, de elektrificatie van minuscule werkplaatsjes in bergdorpjes vond in steeds sneller tempo plaats. Wel moeilijkheden, maar geen grote crisis. De vrije markt beweest, door zijn prijzen, de schaarste van bepaalde goederen; toch leed niemand honger, en de culturele voorzieningen namen snel toe: de oorlog, tegelijkertijd in het Zuiden en in het Noorden gevoerd, nam noch de hele energie van het volk, noch al de energie van iedere afzonderlijke Vietnamees in beslag. Overal heeft men 'vredeszones' behouden, hetgeen de psychologische spanning heeft verlicht.

Socialisme waarheen?

Een kaderlid van de partij, met wie wij in 1966 over de Chinese culturele revolutie spraken, zei ons: "Hier hebben wij elke dag culturele revolutie ... strijdend tegen Amerikaanse vliegtuigen". Hiermee ontweek hij de vraag, maar toonde ook dat Hanoi in Vietnam en niet elders gelegen is. Absolute onafhankelijkheid? Zeker niet. "Geloof ik dat wij niet afhankelijk zijn, met alle hulp die we ontvangen ..." zei een hoge functionaris. In een socialistisch kamp, dat verdeeld is door de Chinees-Russische breuk en door de opkomst van verschillende nationalismes, bestond het probleem uit het verkrijgen van materiële en politieke hulp van de verschillende broederlanden, zonder iemand te imiteren, zonder zich aan de één of aan de ander te binden, trouw blijvend aan het communistische internationalisme. De gok werd gewaagd.

De Vietnamezen hebben alles gedaan om de scheldpartijen die de socialistische Grote Twee elkaar naar het hoofd wierpen naar aanleiding van hun strijd, te doen ophouden. Om politieke redenen hebben zij geweigerd wie dan ook te veroordelen. Maar deden zij dit uitsluitend om die redenen? Wie, hetgeen niet moeilijk is in Hanoi, gesprekken voert met de leiders over culturele problemen, of over de toekomst van het socialisme, constateert dat zij niet helemaal ingenomen zijn met de ontwikkeling van de Russische en de Chinese maatschappij: zou er, tussen de bouw van produktielijnen voor particuliere auto's en een zeer sterke, puriteinse strengheid, niet een andere, Vietnamese weg bestaan? Welke? De premier geeft zelf toe dat hij het niet met zekerheid weet. De Vietnamese leiders hebben geen arrogant socialisme.

Zij hebben er vanzelfsprekend naar gestreefd, goede relaties aan te knopen met de 'kleine landen' van de

communistische wereld, die, evenals zij, weigerden partij te kiezen voor één van de machtigen. Hiermee kan men de grote aandacht verklaren, die de pers van Hanoi aan Korea en Cuba besteedt. De dood van Ernesto 'Che' Guevara gaf in Hanoi een andere weerslag dan in Peking en Moskou, en de Vietnamezen hebben lange uitreksels kunnen lezen uit de boodschap waarin de Latijns-Amerikaanse revolutionair oproept tot het scheppen van 'meerdere Vietnams'. Voor zover wij weten is Cuba het enige land dat een ambassadeur bij het NBF geaccrediteerd heeft, in de persoon van de leider van haar diplomatieke missie in Phnom-Penh.

De ontsluiting

Gedurende de 'escalatie' heeft de DRV eveneens het aktierrein van zijn buitenlandse politiek uitgebreid. Allereerst zijn de banden met Parijs nauwer gemaakt. De Franse regering weigerde het 'Tribunaal van Russell' op haar gebied toe te laten, maar steunde Hanoi en het NBF tegen de Amerikanen, en het is in Parijs dat de 'officiële besprekingen' zijn gehouden. In het voorjaar van 1968 hebben contacten plaatsgevonden met Zweden, Denemarken, Noorwegen, Zwitserland en Italië. De DRV streefde en streeft er nog steeds naar, zich open te stellen voor de buitenwereld, en verscheidene landen die met Saigon betrekkingen onderhouden, hebben plotseling ontdekt dat het politieke zwaartepunt van Vietnam zich heeft verplaatst ...

De 'escalatie' zal nog een ander resultaat hebben: zij heeft in zeer veel landen solidariteitsbewegingen doen ontstaan, die dikwijls buiten de pro-Russische communistische partijen zijn begonnen. Deze organisaties hebben er niet alleen toe bijgedragen de strijd van de Vietnamezen bekendheid te geven; zij hebben ook een minderheid van de jongeren, die een zekere rol hebben gespeeld in de opstanden van West-Berlijn, Rome en Parijs gepolitiseerd.

Het staken van de aanvallen tegen de DRV betekent nog niet het einde van de oorlog, maar één voorwaarde tot het herstellen van de vrede is vervuld. In het Noorden zullen vrijwel alle steden, honderden dorpen en bruggen, alle spoorwegen en tal van wegen moeten worden herbouwd. Alles wijst erop dat Hanoi zich bij het herstellen van het land even weinig dogmatisch zal tonen als gedurende de 'escalatie', door de hulpbronnen uit te breiden, de politieke en technische contacten te vermeerderen, en door uit alle ondervindingen inspiratie op te doen. De sedert februari 1965 ondergane beproevingen hebben Vietnam niet geestelijk verkalkt, en haar nationalisme is niet besmet met xenofobie. Vietnamezen zouden hieraan toevoegen dat hun strijd tot voorbeeld heeft gediend voor anderen die tegenover dezelfde tegenstander staan.

MOSKOU EN PEKING EN DE OORLOG

Bernard Féron
(Le Monde, 2-11-'68)

Toen in de maand augustus 1964 Amerikaanse schepen voor het eerst Noord-Vietnam beschoten, nam de Sovjet-regering dit zonder veel ophef ter kennisgeving aan. Chroesjtsjov scheen weinig interesse te hebben in de communistische landen van Azië die toch onder de invloed stonden van het Maoïsme. De leider van het Kremlin stond trouwens iets hogers voor ogen, namelijk de vreedzame coëxistentie handhaven en de samenwerking vergroten van de twee grootste wereldmachten. Naar aanleiding van Vietnam wijzigde het nieuwe Sovjet-bestuur zeer snel de politiek die door 'C' was ingezet. Reeds in februari 1965 begaf Kosygin zich inderdaad naar Hanoi (en Pyongyang). Zijn bedoeling was, de hindernissen uit de weg te ruimen welke communisten van Azië en communisten van Europa scheidden. Wenste

hij de invloed op Hanoi terug te krijgen teneinde Ho Tsj Minh ervan te overtuigen onderhandelingen met de Amerikanen aan te gaan? Het is waarschijnlijk. Maar hij werd gedwongen zijn politiek aan de oorlogsomstandigheden aan te passen, daar de Amerikaanse vliegtuigen Noord-Vietnam begonnen te bombarderen terwijl het hoofd van de Sovjet-regering daar juist een officieel bezoek bracht. Het spreekt natuurlijk vanzelf dat hij beloofde aan de Republiek Vietnam (DRV) alle hulp te geven die ze nodig had.

Opeens werden de USSR en Noord-Vietnam inderdaad weer bondgenoten, wat ze in feite al niet meer waren. In het slotcommuniqué na de onderhandelingen "spraken" de Vietnamezen "hun oprechte dank uit aan de partij, de regering en het volk van de Sovjet-Unie voor de belangrijke steun die zij in het verleden hadden gekregen en die hen nu gegeven werd bij de opbouw van het socialisme in Noord-Vietnam, en bij de strijd voor hun

land die ze begonnen waren in naam van de herverening van het vaderland". Na maanden van onenigheid en van spanningen, was deze verklaring van een land dat in oorlog was tegen het imperialisme opmerkelijk. De USSR kreeg weer de reputatie een revolutionaire kracht te zijn, die ze door het chroesjtsjovisme was kwijtgeraakt. Begunstigd door de gebeurtenissen in Vietnam hoopte ze de eenheid van de communistische wereld te herstellen en uiteindelijk zich teweer te stellen tegen de 'avonturistische' opvattingen van Mao. Het jaar 1965 is wel het jaar van de ommekeer. De verzending van goederen uit Rusland naar Vietnam neemt met een sprong toe (57% meer dan het jaar daarvoor). Waaraan toegevoegd moet worden de militaire hulp, geschat op 2775 miljoen dollar. En eveneens in 1965 vestigt het NBF een permanent gezantschap in Moskou.

Met de erkenning dat "Vietnam een belangrijke rol speelt in de strijd tegen het Amerikaanse imperialisme" ziet de USSR ervan af haar bondgenoot, die de lasten van de strijd te dragen had, te dicteren welke politiek ze moest volgen. Ongetwijfeld raadt ze haar voorzichtig aan tot matiging, maar ze wil vooral niet de verzoening die door Kosygin bekrachtigd is in gevaar brengen. Vandaar dat ze weigert om als eerste met voorstellen te komen met betrekking tot de regeling van de oorlog of zelfs maar een nieuwe conferentie van Genève bijeen te roepen. Om aan de oorlog een eind te maken, zo zeggen de Sovjet-leiders, is het nodig en voldoende dat de Amerikanen de voorwaarden van Hanoi en het NBF accepteren.

Bevriezing van de Sovjet-Amerikaanse verhoudingen

Het feit dat ze de kant van de Vietnamezen gekozen hebben, verplicht de Sovjets ertoe hun politieke en economische doelstellingen te herzien. De samenwerking met de Verenigde Staten wordt afgeremd: het spreekt vanzelf dat de USSR geen vruchtbare samenwerking kan nastreven met de macht die een klein land van het socialistische kamp bombardeert. Breznev merkte in september 1965 voor het Centraal Comité van zijn partij op, dat de verergering van de oorlog ertoe had geleid dat "de Sovjet-Amerikaanse verhoudingen bevroren waren". Intern bracht de internationale situatie een vertraging van de uitbreiding te weeg, aangezien de militaire leiders goede gronden hadden om een groter deel van de begroting te vragen. De leningen die aan Vietnam verstrekt werden, zouden zeker niet worden teruggegeven, evenmin als de sommen die waren besteed aan technische en militaire hulp. In augustus 1966 publiceerde de Pravda een verslag over de opleiding van Vietnamese piloten in Rusland. Anderzijds heeft de USSR zich ertoe verplicht in drie jaar tijd (1967-1969) zesduizend industriekaders te vormen.

Toch heeft het Kremlin zich ervoor gehoed beloven te doen die het risico zouden inhouden een directe confrontatie uit te lokken tussen de Sovjets en de Amerikanen. Er hebben zich zeker wel ernstige incidenten voorgedaan, zoals het bombarderen van Russische schepen in de haven van Haiphong of de gedwongen landing van een Amerikaans transportvliegtuig op Russisch grondgebied; dit laatste incident werd overigens snel en gemakkelijk geregeld. Ook is het waar dat de Moskouse leiders en die van de volksdemocratieën herhaaldelijk hebben verklaard dat velen van hun landgenoten graag actief op het oorlogsterrein mee wilden helpen. Ze hebben zelfs gezegd dat ze het vertrek van vrijwilligers zouden toestaan als de leiders in Hanoi dat wensten. Maar ze wisten maar al te goed dat de Vietnamezen, bezorgd als ze zijn om hun onafhankelijkheid, geenszins de aanwezigheid van troepen uit de bondgenootschappelijke landen wensden. De USSR nam er daarom genoegen mee instructeurs te sturen, ter-

wijl de Chinezen aan hun kleine buurland veertigduizend technici hebben uitgeleend, op de eerste plaats spoorwagspecialisten.

Maar in tegenstelling wat men in Moskou scheen te verwachten, heeft het voortduren van de oorlog niet tot verzoening van de vijandige broeders geleid. Integendeel, aangezien elk van de beide groten van de communistische wereld de ander ervan beschuldigde de heilige zaak te verraden. Op 4 januari 1966 beschuldigde Peking in een officiële nota de USSR ervan dat ze "onenigheid zaaide in de Chinees-Vietnamese verhoudingen". Volgens geruchten, die door Moskou niet zijn tegengesproken, "eiste China betaling in dollars voor de transportkosten van materieel uit Rusland dat bestemd was voor Vietnam en over Chinees gebied werd vervoerd. Kranten uit Peking beweerden daarentegen dat de USSR verouderd materieel aan de Vietnamezen stuurde. De Sovjetpers deed een tegenaanval. Het agentschap Novosti schreef in februari 1967: "Sovjetvliegtuigen van het nieuwste type die via Chinees grondgebied gaan verdwijnen. Supersonische straalvliegtuigen worden vervangen door ouderwetse modellen. De Chinezen halen de Russische fabrieksmerken eraf en maken er Chinese tekens op." Deze polemiek stopte in maart 1967. Sinds die datum komen vertegenwoordigers van Vietnam het materieel in bezit nemen aan de Sovjet-Chinese grens.

Maar de wederzijdse beschuldigingen van verraad zijn niet opgehouden. In januari 1966 verzekerde het 'Volksblad' bijvoorbeeld dat de opvolgers van Chroesjtsjov de contrarevolutionaire strategie van de Amerikanen ondersteunden. In een document dat nooit is bevestigd (noch tegengesproken) beweren de Chinezen dat Kosygin op zijn doorreis in Peking had gezegd dat hij de situatie van de Amerikanen moest begrijpen en een onderhandeling zonder voorwaarden moest accepteren. Maar de Sovjets hadden daarop meteen een antwoord klaar: voor de opperste Sovjet uitte Kosygin in augustus 1966 de beschuldiging "van een samenzwering van de Chinese leiders met het Amerikaanse imperialisme". Niet zonder reden hebben de Chinezen gezegd dat de USSR nauwelijks risico's namen bij haar ondersteuning van Vietnam. Maar feitelijk waren zij zelf even voorzichtig. Er hebben in Peking talrijke rumoerige meetings plaatsgevonden. In juli 1966 verklaarde de Chinese regering officieel zich niet door enige beperkingen gebonden te achten bij haar aktie om Vietnam te ondersteunen. Ze verklaarde zich bereid "op het geschikte moment" de noodzakelijke akties te ondernemen en nam stelling tegen degenen die "op welke manier dan ook pleiten voor een vrede met de Verenigde Staten en die met de Verenigde Staten samenwerken om hun plan te verwezenlijken, namelijk om besprekingen af te dwingen door bombardementen". Deze heftige woorden hadden weinig tot gevolg. In werkelijkheid ging het er vooral om eens te meer het 'verraad' van de Sovjets aan de kaak te stellen.

Gelijk met de escalatie van de Vietnamese oorlog was er een escalatie van de polemiek tussen de twee grote rivalen in het socialistische kamp. De USSR heeft zonder al te veel moeite aangetoond dat ze een dienst wist te bewijzen aan een bondgenoot in nood. Ze is zonder twijfel niet ontevreden te zien dat een escalatie tot stilstand komt waarover ze geen controle had (ze scheen zelfs verrast te zijn toen de Vietnamezen de voorstellen van president Johnson, om besprekingen te voeren, accepteerden). Ze wil graag de samenwerking met de Amerikanen hervatten. Allang had ze trouwens niets meer te bewijzen, omdat, wat ze ook deed, de Chinezen haar toch ervan beschuldigden niet genoeg te doen.

(Le Monde, 2-11-'68)

de wettigheid van het regiem in vietnam

Philippe Devillers
(Le Monde, 3-8-'68)

Het Vietnamese probleem is, hoe men er ook tegenover staat, 14 jaar geleden door Frankrijk en Vietnam met toestemming van de betrokken mogendheden duidelijk vastgelegd in de zg. akkoorden van Genève. Die akkoorden, waarvan de Verenigde Staten hadden belood de uitvoering niet te zullen verhinderen, zijn in hun fundamentele bepalingen in feite niet geëerbiedigd. Frankrijk heeft zich in feite door een vreemde mogendheid, de Verenigde Staten laten vervangen in de zuidelijke zone, en die mogendheid toegestaan er een overheersende plaats in te nemen. Die zone is langzamerhand veranderd in een aparte staat, waar het heersende regiem door zijn politiek er ruimschoots toe heeft bijgedragen een explosieve situatie te scheppen, die vanaf 1958-'59 een gewapende opstand heeft uitgelokt. Dit verzet, oorspronkelijk vooral van de boeren, heeft zich langzamerhand, met de interventie van de Verenigde Staten aan de zijde van de Saigon-oligarchie, ontwikkeld tot een nationale onafhankelijkheidsoorlog. Zo zijn, schematisch aangeduid, de feiten. In de huidige periode die, wat Vietnam betreft, gekenmerkt wordt door een grote juridische verwarring, is het van groot belang duidelijk onderscheid te maken tussen het recht en de feiten, en zich te herinneren hoe en waarom Frankrijk en de Democratische Republiek Vietnam (de enige mogendheden die binnen dit geografisch gebied over een zekere juridische bevoegdheid beschikken), rechtens in juli 1954 de grondslagen voor een gezamenlijke regeling van het Vietnamese probleem hebben kunnen vaststellen. Het nog eens weer noemen van de elementaire feiten, hun opeenvolging en hun logische samenhang, is op dit moment zeker geen nutteloos geschiedenislesje.

De Frans-Vietnamese akkoorden van 1946

Toen het verdrag van 6 juni 1884, dat het keizerrijk Annam aan Frankrijk verbond, verviel door het succes van de Japanse greep naar de macht van 9 maart 1945, hernam het keizerrijk Annam met ingang van 11 maart 1945 "zijn rechten op onafhankelijkheid". (1) De ineenstorting van Japan maakte het enige maanden later mogelijk om van Hanoi uit de "augustus-revolutie" te ontketen. (1945) Bij een besluit dat toen zeer goed werd ontvangen, heeft keizer Bao Dai in Hué op 25 augustus 1945 afstand gedaan van de troon en een nieuwe regering, enige dagen later in Hanoi gevormd onder presidentschap van Ho Tsji Minh kon op 2 september 1945 gelijktijdig de Republiek en de onafhankelijkheid uitroepen. Deze regering van de nieuwe 'Democratische Republiek Vietnam', aan wie Bao Dai 'de gouden degen en het zegel', symbolen van de keizerlijke macht had overgedragen, en van welke regering hij toestemde 'hoogste adviseur' te worden, was zonder enige twijfel de wettige opvolger van de dynastieën, die in 1000 jaar van Vietnam de machtigste staat van Indochina hadden gemaakt. Deze regering was aan de andere kant de belichaming van de nationalistische beweging, die sedert tientallen jaren voor de verloren onafhankelijkheid had gestreden, en zij verwezenlijkte deze hoop. De wettigheid van deze regering werd vanaf eind 1945 bezegeld door de massale aansluiting van de bevolking, daarbij inbegrepen de katholieken (de boodschappen van de bisschoppen getuigen ervan) bij de algemene verkiezingen van 6 januari 1946, tenslotte ook door de deelname van alle grote nationale partijen aan de 'regering van verzet en eenheid' die op 2 maart 1946 werd gevormd.

Bij de drie akkoorden: van 6 maart (Sainteny - Ho Tsji

Minh), van 3 april (Salan - Giap) en van 14 september 1946 (Moutet - Ho Tsji Minh) erkende Frankrijk deze wettigheid, ook al kon voor haar op dat moment de Democratische Republiek Vietnam, erkend als 'vrije staat', niet meer zijn dan de beherende overheid van wat eens was het 'protectoraat Annam-Tonkin'. Het lot van Cochinchina, zo was overeengekomen, zou door een referendum worden geregeld.

Het conflict over de tol-tarieven, dat in de herfst van 1946 ontstond tussen de twee landen, en dat zou ontaren in een oorlog van zeven jaar, kon, dat is duidelijk, de wettigheid van de regering van Ho Tsji Minh niet opnieuw in het geding brengen. Dat is zó waar, dat twee maanden na de tragische gebeurtenissen in Hanoi van december 1946, het Presidium van de raad in Parijs een boekje publiceerde, dat heette 'Akkoorden tussen Frankrijk en Vietnam' (2), waarin de teksten werden opgenomen van de drie in 1946 getekende akkoorden met de Democratische Republiek Vietnam. Er kon dus geen enkele juridische dubbelzinnigheid bestaan, hoewel het Hoge Commissariaat van Frankrijk in Indochina in een ambtelijk rondschrijven van 4 januari 1947, dat zei dat de 'conventie van 6 maart als rechtsgeldig moest worden beschouwd', tot de slotsom kwam dat het onmogelijk was de onderhandelingen met de regering van Ho Tsji Minh weer op te nemen. Misschien een onmogelijkheid voor het ogenblik, en van politieke betekenis, maar een die in ieder geval geen rechtsgrond kon hebben.

De eenwording onder een de-facto regering

In Cochinchina, juridisch gesproken Franse 'kolonie', was op 1 juni 1946 een 'autonome republiek' uitgeroepen. Binnen haar regering en volksvertegenwoordiging stonden echter voorstanders van autonomie en voorstanders van een toenadering tot, of een vereniging met de rest van Vietnam, tegenover elkaar. De laatste overwonnen uiteindelijk, en in oktober 1947 nam de Cochinchina-regering de titel 'Voorlopige Zuidvietnamese regering' aan.

Op initiatief van de Franse autoriteiten waren er toen in Hanoi en Hué al bestuursorganen opgericht. Zij hadden slechts zeggenschap binnen de enge begrenzing, door het Franse gezag vastgesteld, en alleen in de tamelijk beperkte zones die door de Franse troepen waren bezet.

Met het verlangen om de Democratische Republiek Vietnam te dwarsbomen en daartegenover een gewilliger rivaal te laten opduiken, wendde de Franse regering zich in de herfst van 1947 tot Vinh Thuy (ex-keizer Bao Dai), die toen nog steeds officieel raadslid was van de regering Ho Tsji Minh, maar verblijf had gekozen in Hongkong. De regering drong er bij hem op aan terug te keren naar Vietnam en er de leiding op zich te nemen van een min of meer monarchistische staat, die bereid zou zijn om met Frankrijk een verdrag te ondertekenen dat voorzag in een vernieuwing van het protectoraat. Zich bewust van het feit dat hij zonder mandaat van zijn regering alleen zichzelf kon vertegenwoordigen, hield raadslid Vinh Thuy (Bao Dai) met de vertegenwoordigers van Frankrijk een serie inleidende besprekingen en was tenslotte bereid om te onderzoeken op welke grondslagen een bevredigend akkoord zou kunnen worden gesloten tussen Vietnam en Frankrijk. In de loop van zijn gesprekken met de Franse regering heeft hij verschillende malen herhaald dat hij niet voor Vietnam kon spreken en dat zijn rol er hoofdzakelijk in bestond de Fransen over te halen recht te doen aan de fundamentele verlangens van het Vietnamese volk, namelijk eenheid en onafhankelijkheid. In een brief gedateerd 12 april 1948 aan Bollaert, hoge commissaris

van Frankrijk, bevestigde Bao Dai in het bijzonder dat datgene wat hij zou kunnen ondertekenen, geen juridische of politieke waarde zou kunnen hebben, omdat hij, als privé persoon, zoals hij zei, alleen zichzelf kon verbinden.

Het voornaamste doel van de vorming - in mei 1948 - van de 'voorlopige centrale regering', die voortkwam uit de samenvoeging van de voorlopige regering van Zuid-Vietnam met de administratieve comités van Hanoi en Hué, en waarvan de huidige 'regering' van Saigon in rechte lijn is afgeleid, was om van Frankrijk een zo groot mogelijke overdracht van bevoegdheden en soevereiniteit te verkrijgen. (3)

Op deze wijze kon Bao Dai ten gunste van dit feitelijke gezag van Frankrijk gedaan krijgen ten eerste de teruggave van Cochinchina aan Vietnam (het werd overgedragen volgens de formuleringen van de Franse grondwet), ten tweede de onherroepelijke overdracht van de interne soevereiniteit in alle bezette gebieden aan de Vietnamezen (31 december 1949). Althans in zijn geografische vorm was Vietnam op wettige wijze verenigd.

Aangezien deze overdracht tot stand was gebracht ten gunste van een voorlopig en ad hoc orgaan ('Staat Vietnam'), zonder mandaat van het volk, zonder reële inhoud en zonder representatief te zijn, was het probleem om te weten wie internationale erkenning zou krijgen, de wettige en representatieve regering, of het zogenaamde voorlopige en administratieve orgaan voor de bezette gebieden.

Om de kwestie tot oplossing te brengen vroeg de regering van de Democratische Republiek Vietnam op 14 januari 1950 de aandacht van alle regeringen van de wereld voor de recente overdracht door Frankrijk en verzocht hun om haar te erkennen als enige wettige regering van Vietnam. Zij werd als zodanig op resp. 16 en 30 januari 1950 erkend door de Volksrepubliek China en de USSR, weldra gevolgd door alle volksdemocratieën.

Niettemin gingen op 7 februari 1950 de Verenigde Staten en Groot-Brittannië op verzoek van Parijs tot erkenning over van de 'regering Bao Dai' als enige regering van Vietnam, ondanks het voorlopige en in wezen administratieve karakter daarvan. Een feitelijke situatie was ontstaan, die nog steeds bestaat, maar die niettemin geen enkele 'wettigheid' heeft verleend aan het gezag in Dalat of Saigon.

Ondanks de pressie waarvan zij vier jaar lang het voorwerp was, zowel van de zijde van deze 'feitelijke regering' als van de Verenigde Staten, splitste Frankrijk de overdracht van het hoogste gezag aan Vietnam, op grond van de bepalingen van haar Grondwet van 27 oktober 1946 (hoofdstuk VIII, art. 62), in een diplomatiek en een militair bestanddeel.

De lange onderhandelingen tussen de 'regering Bao Dai' en de Franse regering liepen uit op het zogenaamde 'Buu Loc - Laniel' akkoord, ondertekend op 4 juni 1954, dat 'Vietnam' erkende als volledig soevereine en onafhankelijke Staat. Dit verdrag werd echter niet getekend en nog minder geratificeerd op 20 juli 1954, toen Frankrijk in Genève met betrekking tot Vietnam gewichtige besluiten moest nemen, zoals men weet. Op die datum vertegenwoordigde Pierre Mendès France in naam van de Franse Unie op geldige wijze dat deel van Vietnam waarover het Franse leger de werkelijke controle uitoefende, en voorts de inheemse administratie die met haar samenwerkte en waaraan de 'interne soevereiniteit' en enige externe bevoegdheden waren toegekend.

Noch Frankrijk noch Bao Dai wilden op dit moment de eenheid van Vietnam, zo moeizaam hersteld, opnieuw op het spel zetten, en het denkbeeld van verdeling werd met verontwaardiging verworpen. Enkele dagen voor het begin van de onderhandeling te Genève werden de politieke oogmerken van de Franse regering duidelijk geformuleerd in een brief van 6 mei 1954, waarin

Georges Bidault, minister van buitenlandse zaken, aan Bao Dai uiteenzette dat "niets méér zou ingaan tegen de oogmerken van de Franse regering dan de oprichting voor te bereiden - ten koste van de eenheid van Vietnam - van twee Staten die ieder internationale erkenning zouden genieten".

De opvolgers van Frankrijk

Dit verklaart waarom de akkoorden die in Genève ondertekend zijn (de militaire overeenkomst) en diegene die niet metterdaad zijn ondertekend (de slotverklaring) zelfs geen toespeling maken op de 'Staat Vietnam', dat ze alleen spreken van 'Vietnam' of van 'het commando van het volksleger van de Democratische Republiek Vietnam' en dat ze tot absoluut uitgangspunt maken de eerbiediging door alle partijen van de onafhankelijkheid en de soevereiniteit, van de eenheid en de territoriale ondeelbaarheid van Vietnam (4).

Uit de akkoorden is, zoals men weet, duidelijk op te maken dat de 17de breedtegraad, 'de voorlopige militaire demarcatielijn', geen frontlijn is, dat hij evenals de gedemilitariseerde zone slechts een tijdelijk karakter heeft en dat hij slechts de grens vormt 'in afwachting van de verkiezingen' tussen het volksleger van de DRV en de strijdkrachten van de Franse Unie (of hun opvolgers).

Om de definitieve politieke regeling van het conflict op democratische wijze veilig te stellen, kwamen Frankrijk en de DRV overeen dat algemene verkiezingen, gehouden 'onder toezicht van een internationale commissie' (artikel 7 van de slotverklaring) de vorming van één regering voor heel Vietnam mogelijk zouden maken, dat is in klare taal, de hereniging van 'de bezette zone in het Zuiden' en de 'bevrijde zone'.

Het feit dat Frankrijk van september tot december 1954 de Verenigde Staten door middel van een serie akkoorden heeft gekoppeld aan het militaire gezag dat zij voorlopig op zich nam in de Zuidelijke zone (5), en het daarna stilzwijgend geheel aan hen overliet, doet niets af aan het feit dat het Zuiden juridisch is en blijft een 'voorlopig bezette zone'. De Verenigde Staten, die op hun manier zijn doorgestaan, weliswaar met andere methoden, met de koloniale oorlog die begonnen was door de Vierde Republiek, blijken feitelijk in Vietnam die opvolgers van Frankrijk te zijn, waarvan de akkoorden van Genève spreken (artikel 27 van de militaire overeenkomst in het bijzonder). Aldus blijken zij, met de meeste waarschijnlijkheid, onderworpen te zijn aan de verplichtingen die het Franse commando in 1954 met betrekking tot de Zuidelijke zone is aangegaan.

In het kader van het bovenstaande zou de huidige conferentie te Parijs beschouwd kunnen worden als een simpele voortzetting van die van Genève in 1954, met als enig doel om nieuwe data te bespreken voor de terugtrekking van de troepen en de buitenlandse bases en voor het houden van algemene verkiezingen, waarin de akkoorden voorzien.

(1) Keizerlijke Proclamatie van 11 maart 1945.

(2) La Documentation Française no 548 van 15 februari 1947.

(3) Proclamatie van Bao Dai, 26 maart 1948.

(4) De slotverklaring is zonder twijfel niet metterdaad ondertekend (de reden was de onmogelijkheid om op eenzelfde document de handtekeningen van de vertegenwoordigers van de Verenigde Staten en de Chinese volksrepubliek te laten schrijven). Maar de vertegenwoordiger van de Verenigde Staten, generaal Bedell-Smith, heeft op 21 juli 1954 formeel verklaard dat zijn land ervan zou afzien de akkoorden aan te tasten "door te dreigen met of gebruik te maken van geweld". Ten anderen hebben in november 1954 de Amerikaanse en Britse regering zich formeel gebaseerd op art. 6 van de slotverklaring om hun recht te verdedigen in Hanoi

een consulaat te handhaven. Uit hun toen gepubliceerde nota's vloeit duidelijk voort dat er noch voor Washington, noch voor Londen twee Vietnamese Staten bestaan.

(5) Met name de akkoorden tussen Guy La Chambre en Bedell-Smith (29 september 1954), en Ely en Collins (13 december 1954).

(Le Monde, 3-8-'68)

AMERIKA NA VIETNAM

(Le Monde, 9-11-'68)

De plotselinge deëscalatie van de oorlog in Vietnam en de hoop die daaruit geboren wordt, vestigen de aandacht op de gevolgen voor de Verenigde Staten van een mogelijke terugkeer naar de vrede. Om de waarheid te zeggen, 'business' is al geruime tijd bezig zich hierop voor te bereiden, omdat het hier al geruime tijd in geloof, en de rol die het gespeeld heeft bij de vorming van de beslissing van president Johnson om een eind aan het conflict te maken door de bombardementen op het Noorden te laten stoppen, kan niet overschat worden.

Het is inderdaad niet overdreven om te zeggen dat als de 'business' in dit land, dat halverwege tussen de ideologiën en het technologisch materialisme in staat, in beroering komt, alles in beroering komt, om te beginnen de mannen van de politiek.

Over de problemen van de Amerikaanse economie 'na Vietnam' is voor onze lezers een eerste verkenning uitgevoerd door Alessandro Silj, een internationaal functionaris met tegenwoordige standplaats Washington. Hij is de schrijver van 'De Europese industrie, geplaatst tegenover de internationale concurrentie'.

(Redactioneel commentaar Le Monde)

DE KOSTEN VAN DE OORLOG

door Alessandro Silj

Het nationale produkt van de Verenigde Staten is zó groot dat men lange tijd gemeend heeft dat er op z'n minst een hele reeks Vietnams voor nodig zouden zijn om dit land in moeilijkheden te brengen. Tussen 1961 en 1966 was de groei van de Amerikaanse economie gelijk aan het gehele nationale produkt van West-Duitsland. Met andere woorden, in 1967 was de Amerikaanse produktie gelijk aan die van 1961 plus de hele produktie van West-Duitsland. De uitgaven voor Vietnam bedragen tezamen slechts 3% van het nationale produkt van het land. Ditzelfde percentage loopt op tot 9% als men alle militaire uitgaven er bij optelt, maar blijft lager dan de vergelijkbare uitgaven in de vredesjaren die volgden op de Koreaanse oorlog. In 1955-1960 was dit percentage ongeveer 10, vergeleken met 13,5% in de Koreaanse tijd en met 42% in 1944.

Als de protectionisten het voor het zegen hadden

Deze cijfers verbergen echter een werkelijkheid die bestaat uit grote moeilijkheden en ernstige crises. Op binnenlands terrein heeft de staat niet de middelen kunnen verschaffen voor de maatschappelijke hervormingen waar dringend behoefte aan was. Op internationaal terrein heeft het tekort op de betalingsbalans een reeks krampachtige acties uitgelokt die de soliditeit van de dollar in het geding hebben gebracht en de Amerikaanse regering hebben genoopt de tamelijk pijnlijke rol van vrager te spelen.

Om de resultaten van de Kennedy-ronde te behouden, heeft men met berusting de hulp ingeroepen van Europese landen, in de vorm van een versnelde verlaging van hun invoertarieven, en ook van de Japanse industriëlen (er was bovendien nog steun van de Europese industriëlen nodig om de Japanners tot hun hulpverlening te bewegen), die 'vrijwillig' hun staalexporten moesten beperken en zodoende de aktie steunen die de federale regering voert tegen de protectionistische groepen. Als deze laatsten de overhand zouden krijgen, zouden de Verenigde Staten twintig jaar achterop raken en alles vernietigen wat de wereld sinds het einde van de tweede wereldoorlog gedaan heeft voor de liberalisering van de internationale handel.

Als dat zou gebeuren, zouden de voornaamste verliezers de Verenigde Staten zelf zijn, wat ook zekere protectionistische Amerikaanse industriëlen daarvan mogen denken. De federale regering is er zich wél van bewust: in juli heeft een hoge functionaris van het 'State Department' onder grote geheimhouding (het is echter geen geheim meer sinds de publikatie ervan

door een Washingtonse journalist) een ronde gemaakt langs de Europese hoofdsteden om de Europese staalbaronnen over te halen het initiatief van de Japanners te ondersteunen. En deze laatsten hebben hun voorstellen pas aangeboden als resultaat van een bespreking tussen de voorzitter van het almachtige 'House Ways and Means Committee' en de heer Inayama, voorzitter van de Japanse Federatie van staalfabrikanten. Het moge eenvoudig zijn de vrede te willen; het is evenwel minder eenvoudig er de gevolgen van te voorzien op het economische en maatschappelijke vlak. Even ondoorzichtig is het hoe men de problemen aan moet grijpen die de vrede met zich brengt, vooral als men zich voor ogen stelt dat het er zeker niet om zal gaan eenvoudigweg terug te keren tot de toestand quo ante, maar dat enorme zorgwekkende problemen de plaats zullen innemen van de oorlog in de gedachten van de Amerikanen.

Toereikende hulpbronnen?

De discussies die deze laatste maanden gevoerd zijn over deze kwestie bewijzen op zichzelf al duidelijk het grote werkveld van de in het begin van dit artikel genoemde tendenzen. Het grote publiek begint er een notie van te krijgen, maar over het geheel genomen worden de debatten uitsluitend tussen de deskundigen gevoerd, wier rapporten dikwijls onopgemerkt voorbijgaan. Zal de vrede die financiële hulpbronnen vrij kunnen laten maken die voldoende zijn voor het verwerken van de maatschappelijke hervormingen, waarvan het succes of de mislukking voor de toekomst van dit land beslissend zal zijn? Dit is de grote vraag die men zich stelt.

Het enige dat zeker schijnt te zijn op het ogenblik is dat de gelden die 'vrij'komen door beëindiging van de Vietnamese oorlog juist beneden het peil zullen liggen dat nog pas enkele maanden geleden door zekere optimistische voorspellingen werd gesuggereerd. De oorlog kost het land ongeveer 28½ miljard dollar per jaar, en op het eind van het belastingjaar 1968-69 zal dit bedrag naar alle waarschijnlijkheid opgelopen zijn tot 30 miljard. Zodra echter de vrede een feit zal zijn, zal daardoor zeker geen 30 miljard overgeheveld kunnen worden, verre van dien. Een deel van deze miljarden zal in Vietnam blijven omdat dit land weer opgebouwd zal moeten worden. Een ander deel zal een ondankbare taak moeten vervullen: het tekort op het federale budget verminderen. De militairen en, met hen de heer Von Braun, zien in het einde van de vijandelijkheden in Azië de gezegende gebeurtenis, die het hun mogelijk zal maken de ruimtevaartprojecten te lanceren, die door de voortdurende van de oorlog ernstig in diskrediet waren geraakt. Voor de miljarden van Vietnam lijkt de lijst van sollicitanten reeds veel te lang te

zijn en hun verlangens overtreffen verre de 'bezuinigingen' die door de vrede tenslotte tot stand zullen kunnen komen. Deze ontuchtterende toekomstvisie wordt gedeeld door het merendeel van de economen en deskundigen die zich op dit probleem geworpen hebben. De heer Charles L. Schultze, oud-directeur van het Budget, op het ogenblik aan het Brookings Institute, heeft zijn voorspellingen verzameld in een opmerkelijke studie, die ver buiten het kader van een economisch onderzoek treedt en het beeld oproept van een Amerika dat ten prooi gevallen is aan problemen, die alleen door de vastberaden en geestdriftige arbeid van een gehele generatie tot een oplossing gebracht zouden kunnen worden. Maar er is in Amerika geen enthousiasme, tegenwoordig. Men krijgt vaak de indruk dat de gemiddelde Amerikaan, geplaagd tegenover moeilijkheden en taken van geweldige afmetingen, eerder de neiging heeft de oude mythen van het verleden - van het grote self-made Amerika - op te roepen en een geloofsbelijdenis af te leggen ("we zullen wel een oplossing vinden"), liever dan de problemen in hun kern aan te grijpen. Maar het is misschien te vroeg om een zo streng oordeel te vellen. De Amerikanen, de publieke opinie tenminste, zijn nog te veel geabsorbeerd in hun voornaamste zorg om een eind aan de oorlog te maken om werkelijk belang te stellen in de na-oorlogs tijd. We zullen moeten zien hoe zij gaan reageren als het 'Oorlog Voorbij' in zijn volle werkelijkheid hun voor de ogen staat. Het is deze werkelijkheid die Schultze voor ons oproept in een twintigtal bladzijden, dicht bedrukt met getallen en overwegingen, waarvan wij hierna een uittreksel geven.

Het gemiddelde inkomen van een Amerikaans gezin is op het ogenblik van de orde van grootte van 7400 dollar per jaar, en 14 miljoen gezinnen hebben een inkomen boven de 10.000 dollar per jaar. Maar ook zijn er 11 miljoen gezinnen, dat wil zeggen ongeveer 30 miljoen mensen die nog in armoede, ja zelfs, dikwijls in grote ontbering leven. De werkloosheid overschrijdt bij de zwarte bevolking de 16%. Veertien landen hebben een kindersterfte die minder is dan die van de Verenigde Staten (22 per 100.000 blanken, 41 per 100.000 zwarte inwoners). Men geeft jaarlijks bijna 18 miljard uit voor het hoger onderwijs, maar de jonge mensen komen hoe langer hoe sterker in verzet tegen hun universiteiten, hun professoren, tegen het hele systeem. Negen miljoen automobielen worden er elk jaar verkocht. Amerika is rijk. Als het arm was, echt arm, dan zouden de krachten die sociale hervormingen vragen niet zo krachtig zijn: als echter de welvaart in een land onophoudelijk toeneemt, als de televisie die dagelijks uitstalt onder de ogen van allen, zelfs van hen die er geen deel aan hebben, dan is het onvermijdelijk dat de aandrang op de maatschappelijke hervormingen meer dan evenredig toeneemt...

Het is een hersenschim zich te verbeelden dat vrede maken in Vietnam voldoende zal zijn om 30 miljard dollar vrij te maken voor het - eindelijk - verlichten van deze aandrang.

Alessandro Silj

(wordt vervolgd)

belangrijkste gebeurtenissen

van 13 oktober tot 25 november 1968

- 13 oktober - McGeorge Bundy, één van de voormalige adviseurs van Johnson en architect van diens escalatiepolitiek tegen Noord-Vietnam, spreekt zich uit voor het stopzetten van de bombardementen.
- 14 oktober - Le Duc Tho, adviseur van de Noordvietnamese onderhandelingsdelegatie, vertrekt naar Hanoi. NBF-aanval op Quang-Ngai.
- 16 oktober - 26ste bijeenkomst Parijs.
- 17 oktober - Het schijnt dat Washington Hanoi heeft voorgesteld het stopzetten van de bombardementen te verbinden aan het deelnemen van het NBF en Saigon aan de besprekingen.
- 18 oktober - Volgens de Washington Post schat het Pentagon dat 60.000 Noordvietnamese militairen zich uit Zuid-Vietnam hebben teruggetrokken. De tegenpartij in Zuid-Vietnam zou nog slechts over 65.000 man beschikken.
- 19 oktober - De Amerikanen starten een grote operatie in de Mekong Delta. Thieu verklaart opnieuw niet met het NBF te zullen onderhandelen.
- 21 oktober - Naar nu bekend is geworden, hebben zich in het begin van de maand op de basis Danang ongeregeldeheden voorgedaan tussen negers en blanke soldaten. De munteenheid van het Amerikaanse leger in Zuid-Vietnam wordt vervangen. Het NBF zou over teveel van deze dollars beschikken.
- 22 oktober - Kalmte aan het front.
- 23 oktober - 27ste bijeenkomst Parijs.
- 24 oktober - De afgelopen week zijn 100 Amerikanen gesneuveld (laagterecord sinds 2½ maand). Xuan Thuy, leider Noordvietnamese onderhandelingsdelegatie verklaart: "Het bommengordijn op het zuidelijk deel van de DRV wordt iedere dag intensiever en maakt het me onmogelijk iets anders te zien."
- 25 oktober - De afgelopen tien dagen heeft er intensief geheim overleg plaatsgevonden.
- 26 oktober - 1500 ton bommen op de provincie Tay Ninh door B-52 bommenwerpers afgeworpen.
- 27 oktober - Massale demonstratie voor vrede in Vietnam in Londen. Richard Nixon verklaart geen "door onderhandelingen opgedrongen coalitie-kabinet" in Zuid-Vietnam te zullen accepteren. In Zuid-Vietnam verklaart generaal Abrams: "De Noordvietnamezen hebben zich teruggetrokken omdat ze daartoe werden gedwongen. De vijand staat voor grotere moeilijkheden dan ooit." Voor de 8ste maal in 13 dagen vergadert de VS-ambassadeur Bunker met Van Thieu.
- 28 oktober - In Stockholm wordt NBF-voorlichtingsbureau geopend. 700 ton bommen door B-52-ers ten noorden van de gedemilitariseerde zone. Saigon maakt bekend 30.000 krijgsgevangenen van het NBF en de DRV te hebben.
- 29 oktober - 135 raids op Noord-Vietnam (record sinds juni). Gemeenschappelijk communiqué Bunker-Thieu over betiteling delegaties bij besprekingen. Johnson spreekt in Washington met generaal Abrams. De laatste stemt toe in stopzetting bombardementen op Noord-Vietnam, zoals later zal blijken. Generaal Westmoreland legt de verklaring af dat de Zuidvietnamese opstandelingen de oorlog reeds hebben verloren.
- 30 oktober - 28ste bijeenkomst Parijs. Geruchten staking bombardementen op Noord-Vietnam.
- 31 oktober - Johnson kondigt stopzetting bombardementen op Noord-Vietnam af.
- 1 november - Om 8 uur Washingtonse tijd (14 uur onze tijd) worden na 45 maanden (begin was op 7 februari 1965) DE BOMBARDEMENTEN OP NOORD-VIETNAM VOLLEDIG GESTAAKT. Amerikaanse BOMBARDEMENTEN OP ZUID-VIETNAM EN LAOS WORDEN VOORTGEZET. De vertegenwoordigers van de regering van Saigon en het NBF zullen aan de besprekingen in Parijs gaan deelnemen. Johnson spreekt over het 'vrij zijn'

- van de regering van Saigon aan de besprekingen deel te nemen. Verkenningsovervluchten boven Noord-Vietnam worden voortgezet. In Saigon wordt de stopzetting als een eenzijdige daad van de Amerikanen gezien. President Van Thieu verklaart niet te zullen capituleren voor de communisten. Boven Noord- en Zuid-Vietnam zijn tot 1-10-'68 afgeworpen 2.825.824 ton bommen, volgens Pentagon-opgaven.
- 2 november - Bombardementen op Laos blijken met de vrijgekomen vliegtuigen te zijn verhevigd. Thieu zal nooit met het NBF onderhandelen, zo zegt hij.
- 3 november - In Zuid-Vietnam hebben de Alliantie voor Democratische Vredeskrachten en het NBF voor het eerst een gemeenschappelijke vergadering.
- 4 november - Onder leiding van mevr. Nguyen Thi Binh arriveert een NBF-delegatie in Parijs. Dagelijks 300 bombardementsmissies op Neo Lao Haksat gebieden in Laos.
- 5 november - NIXON GEKOZEN tot president van de Verenigde Staten. Thieu tekent wet die in Zuid-Vietnam de 'staat van oorlog' uitroept.
- 6 november - 3 doden en 23 gewonden bij Amerikaanse aanval op Cambodjaans grondgebied. Bijeenkomst Parijs gaat door afwezigheid Saigondelegatie niet door. Noord-Vietnam en het NBF blijven staan op 4 partijenoverleg en stellen de VS verantwoordelijk voor uitstel.
- 7 november - Radio Hanoi roept de bevolking van Saigon op de regering Van Thieu ten val te brengen en een regering te vormen die wel wil onderhandelen.
- 8 november - Thieu stelt voor dat de besprekingen in Parijs gehouden zullen worden door Saigon en Hanoi.
- 9 november - NBF-oproep tot vorming 'vredesregering'. Amerikaanse beschuldigingen dat vanuit de gedemilitariseerde zone wordt geschoten. In de 'package deal' waarmee de bombardementen zijn opgehouden op Noord-Vietnam, zou opgesloten zijn geweest dat dat niet mocht.
- 10 november - In Parijs keert Pham Dang Lam, de leider van de liaisoncommissie bij de besprekingen van de Saigonregering, terug. In de An Quang pagode in Saigon vormen pacifistische katholieken, Boeddhisten en dissidente vakbondskaders een 'Comité voor de Vrede'.
- 11 november - De 19.000 man van de 1ste Airborne divisie worden overgeplaatst van de gedemilitariseerde zone naar het gebied tussen Saigon en de Cambodjaanse grens.
- 12 november - Minister van defensie Clifford verklaart dat Van Thieu geen "recht op veto" heeft over de vredesbesprekingen. Saigon heeft volgens hem zijn belofte om aan de besprekingen mee te doen niet gehouden. Clifford geeft te verstaan dat de VS eventueel ook zonder Saigon zullen onderhandelen.
- 13 november - Katzenbach, onderminister van buitenlandse zaken, zegt dat de bespreking tussen twee 'kampen' zal zijn.
- 14 november - De VS beginnen met een programma van versnelde 'pacificatie'. Afgelopen week 166 doden en 1253 gewonden (vorige week 150 en 1214) aan VS-zijde.
- 15 november - Geruchten over regeringsswisseling in Saigon blijken onjuist. In de afgelopen dagen is er aan tien van de dertig bladen in Saigon een verschijningsverbod opgelegd.
- 16 november - Volgens Amerikaanse militairen zou de aanvoer uit Noord-Vietnam sinds 1-11 jl. zijn verviervoudigd. 12 Doden, 6 gewonden bij Amerikaanse aanval op Cambodjaans grensdistrict. Daging wordt door het NBF aangevallen.
- 18 november - Tri Quang, leider militante Boeddhisten, vraagt om wapenstilstand.
- 19 november - Tria Sang is het 15de blad dat een verschijningsverbod krijgt opgelegd. 539 Bombardementsovervluchten boven Zuid-Vietnam (excl. bombardementen op Laos en B-52-vluchten).
- 20 november - Voor de 3de achtereenvolgende week wordt er in Parijs niet onderhandeld. In Vientiane verklaart de vertegenwoordiger van de Neo Lao Haksat dat de bombardementen op Laos sinds 1-11 jl. zijn verdubbeld.
- 21 november - NBF-aanval op vliegveld Pleiku. Na neerschieten VS-verkenningsovervliegtuig boven NVN komt VS-artillerie tegen noordelijk deel van de gedemilitariseerde zone (dus Noord-Vietnam) in actie. Afgelopen week 127 Amerikaanse doden, 128 man Saigontroepen.
- 22 november - Hanoi protesteert tegen aanval op Noordvietnamees grondgebied.
- 23 november - 442 Bombardementsovervluchten op Zuid-Vietnam en 12663 helikopteroperaties.
- 24 november - In Saigon vorming anticommunistisch 'eenheidsfront' voor periode na staakt het vuren.

(Le Monde)

HET 'RUSSELL TRIBUNAAL' BESCHULDIGT DE USSR VAN DE OORLOGSMISDAAD VAN AGRESSIE TEGEN TSCHECHOSLOWAKIJE

Dertien leden van het 'Internationale Tribunaal tegen Oorlogsmisdaden' dat op initiatief van Bertrand Russell in het leven werd geroepen "omdat grote oorlogsmisdaden tegen een klein land, Vietnam, waren bedreven", heeft zojuist ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van de onafhankelijkheid van Tsjechoslowakije een verklaring gepubliceerd, waarin de invasie van dit land door de troepen van de Sovjet-Unie wordt veroordeeld.

De ondertekenaars van deze verklaring, die deelgenomen hebben aan beide zittingen van Stockholm en Kopenhagen (Roskilde, red. VB) zijn: Bertrand Russell, Jean-Paul Sartre, Wolfgang Abendroth, Günther Anders, Mehmet Ali Aybar, Simone de Beauvoir, Lawrence Daly, Wladimir Dedijer, Dave Dellinger, Mahmud Ali Kasuri, Carl Oglesby en Laurent Schwartz. James Baldwin, die door bijzondere omstandigheden verhindert was aan de openbare zittingen deel te ne-

men, heeft de verklaring eveneens mede ondertekend. "Wij beschuldigen de leiders van de Sovjet-Unie van de misdaad van de agressie-oorlog", zo zegt de verklaring. "We vragen alle democraten en alle socialistten, het recht van het Tsjechoslowaakse volk te verdedigen om langs democratische wegen zijn socialistische doelstellingen te verwezenlijken. Deze verklaring vormt dus een eis tot onmiddellijke terugtrekking van de Sovjet-troepen en een volledig herstel van de Tsjechoslowaakse soevereiniteit.

"Wij betuigen hierbij onze overtuiging dat de revolutionaire zaak van het Vietnamese volk dezelfde is als die van het Tsjechoslowaakse volk. De één strijdt tegen het internationale imperialisme; de ander voor de meest volledige ontwikkeling van werkelijk socialistische normen van democratische uitingsmogelijkheden. "Door deze democratische beweging te willen vernietigen, beletten de leiders van de Sovjet-Unie de vooruit-

gang van de volkeren van de wereld naar het socialisme. Hierdoor kan het imperialisme, waarvan we gemeenschappelijk de misdaden aan de kaak hebben gesteld, alleen maar versterkt worden", zo besluit de verklaring.

(Le Monde, 29-10-'68)

Behalve uit de hierbovengenoemde personen bestond het Vietnam Tribunaal uit: Lelio Basso (Italië), de Zweedse toneelschrijver Peter Weiss, de Japanners Morikawa en Sakata, Melba Hernandez (Cuba), Amado Hernandez (Philippijnen) en Stokeley Carmichael. (Red. VB)

VERSNELDE PACIFICATIE MET HET OOG OP DE VREDE

Een belangrijke Amerikaanse militaire persoonlijkheid heeft verklaard dat het "waanzinnig" zou zijn om voor een jaar een wapenstilstand te verwachten, zo schrijft Agence France Presse. De autoriteiten wijzen op de noodzaak het pacificatieprogramma te versnellen; ze erkennen dat in meer dan duizend dorpen en in veertig districten revolutionaire comités van het NBF werkzaam zijn en daar het bestuur van Saigon vervangen. (Le Monde, 19-11-'68)

In de noordelijke provincies van Zuid-Vietnam, zo schrijft AFP, is men nu bezig met een programma van 'versnelde pacificatie'. De troepen omsingelen de dorpen; de Amerikanen dringen er het eerst binnen om 'indruk te maken' op de boeren. Daarna komen de regeringstroepen. Uiteindelijk vormt men zelfverdedigingseenheden. (Le Monde, 15-11-'68)

DRUKWERK

Frankering bij abonnement
Amsterdam

H.G.J. Zonnenberg
Harpstraat 25
UTRECHT

25-6

Afz.: Vietnam Bulletin
p/a ASVA
Weesperstraat 51
Amsterdam

HOLLAND